

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2024/2025-17)

18 KASIM AVRUPA ANTİBİYOTİK FARKINDALIK GÜNÜ

ve

18-24 KASIM DÜNYA ANTİMİKROBİYAL DİRENÇ FARKINDALIK HAFTASI

Eğit. Savun. Şimdi Eyleme Geç.

Antimikrobiyal direnç nedir?

Antimikrobiyal direnç; bakteri, virüs, mantar ve parazitlerin antimikrobiyal ilaçlara yanıt vermeyi durdurmasıyla ortaya çıkan bir durumdur. Antibiyotiklerin de içinde olduğu antimikrobiyal ajanların kullanım etkisi direnç gelişimi nedeniyle azalmakta, enfeksiyon hastalıklarıyla mücadele zorlaşmakta, hatta bazı zamanlarda olanaksız hale gelmektedir.¹

Antibiotics
Antivirals
Antifungals
Antiparasitics

Görsel Kaynak:¹

Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ve Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası ile ilgili neler bilmeliyiz?

Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC) tarafından ulusal kampanyaları desteklemek amacıyla 18 Kasım tarihinde kutlanmak üzere 2008 yılında ilan edilmiştir. Bu tarihten itibaren birçok ülke kampanyalar düzenlemiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2015 yılında konu ile ilgili farkındalığı geliştirmek amacıyla 18-24 Kasım haftasını "Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası" olarak belirlemiştir. Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ile Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası her yıl iş birliği içerisinde kutlanmaktadır.²

Antimikrobiyal direncinin yol açtığı sorunlar nelerdir?

- ✓ Bakteriyel antimikrobiyal direncinin 2019 yılında 1,27 milyon küresel ölümden doğrudan sorumlu olduğu ve 4,95 milyon ölüme yol açtığı tahmin edilmektedir.³
- ✓ Antibiyotiğe dirençli bakteriler nedeniyle 2016-2020 yılları arasında meydana gelen

¹ [Internet] World Health Organization (WHO), World AMR Awareness Week. <https://www.who.int/campaigns/world-amr-awareness-week> Erişim:11.11.2024.

² [Internet] European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), European Antibiotic Awareness Day, ECDC's role. <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/en/about/ecdcs-role> Erişim:11.11.2024.

³ Antimicrobial Resistance Collaborators. (2022). Global burden of bacterial antimicrobial resistance in 2019: a systematic analysis. The Lancet; 399(10325): P629-655. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)02724-0](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)02724-0)

Bu doküman, Dr. Mesut Hayri Öztürk tarafından, Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 13.11.2024 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Öztürk MH, Aslan D, Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ve Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2024/2025-17-[Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim:18.11.2024.

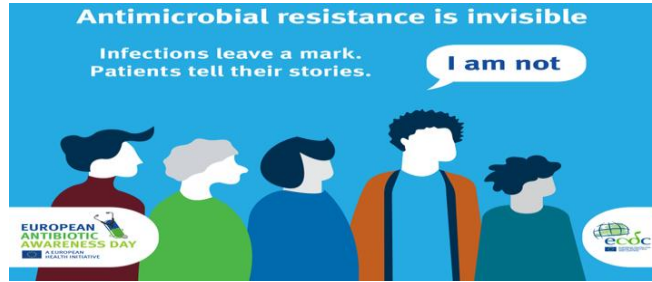
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2024/2025-17)

enfeksiyon sayısı, atfedilebilir ölümler ve yeti kayıplarında artış eğilimi bulunmuştur. Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi tarafından yapılan çalışmaya göre neredeyse bütün bakteri-antibiyotik direnci kombinasyonları için enfeksiyon sayısında belirgin bir artış eğilimi gözlenmiştir.⁴

- ✓ Antimikrobiyallerin insanlarda, hayvanlarda ve bitkilerde yanlış ve aşırı kullanımı, ilaca dirençli mikropların gelişimindeki ana faktörlerdir.
- ✓ Antimikrobiyal direnci, tüm bölgelerdeki ve tüm gelir düzeylerindeki ülkeleri etkilemekte, sebepleri ve sonuçları yoksulluk ve eşitsizlikle daha da kötüleşmekte ve bu durumdan en çok düşük ve orta gelirli ülkeler zarar görmektedir.⁵

Bu bilgiler ışığında antibiyotik direncinin giderek daha da büyüyen bir halk sağlığı sorunu ve kalkınma tehditlerinden biri olduğu ortaya çıkmakta, Avrupa antibiyotik farkındalık günü ve dünya antimikrobiyal direnç farkındalık haftası her geçen yıl daha da önemli hale gelmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü ise 2024 Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası temasını **“Eğit. Savun. Şimdi Eyleme Geç.”** olarak belirlemiştir. Temanın insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı sektörleri paydaşlarının görüşleri dikkate alınarak hazırlanmış olması, farkındalık oluşturmak açısından önemli bir mesaj vermektedir.⁶ Kampanya ile ilgili görsellerin bazıları şu şekildedir:

Görsel için kaynak: ⁷

Görsel için kaynak: ⁸

⁴ European Centre for Disease Prevention and Control. Assessing the health burden of infections with antibiotic-resistant bacteria in the EU/EEA, 2016-2020. Stockholm: ECDC; 2022.

⁵ [Internet] World Health Organization (WHO), Antimicrobial resistance. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antimicrobial-resistance> Erişim:12.11.2024.

⁶ [Internet] World Health Organization (WHO), World AMR Awareness Week. <https://www.who.int/campaigns/world-amr-awareness-week/2024> Erişim:13.11.2024.

⁷ [Internet] European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), European Antibiotic Awareness Day (EAAD) 2024. <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/en/european-antibiotic-awareness-day-eaad-2024> Erişim:12.11.2024.

⁸ [Internet] <https://who.canto.global/v/OIFMEJD6NA/album/N2B33?display=fitView&viewIndex=0&gSortingForward=false&gOrderProp=uploadDate&referenceTo=&from=fitView> Erişim:13.11.2024.

Bu doküman, Dr. Mesut Hayri Öztürk tarafından, Dr. Dilek Aslan danışmanlığında 13.11.2024 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Öztürk MH, Aslan D, Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ve Dünya Antimikrobiyal Direnç Farkındalık Haftası Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2024/2025-17-[Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim:18.11.2024.